

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
Кафедра «Мистецтво співу»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

«листопад» 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЛЬФЕДЖІО

Рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

Галузь знань

02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Спів (академічний, народний)»

Статус дисципліни

Обов'язкова

Київ 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Сольфеджіо» для здобувачів вищої освіти, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 025 «Музичне мистецтво»,
освітньо-професійна програма «Спів (академічний, народний)»

Розробники: Раковська І.Е., викладач-методист вищої категорії,
викладач музично-теоретичних дисциплін
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського
Сазонкіна О.В., викладач вищої категорії,
викладач музично-теоретичних дисциплін
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від «20» листопада 2019 р.

Завідувач кафедри Кочерга А.І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 8	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 240	1-й, 2-й	1-й
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	1-й – 32, 2-й – 42, 3-й – 32, 4-й – 42	1-й – 14, 2-й – 10 3-й – 30, 4-й – 10
	Лекції:	
	–	–
	Практичні (семінарські):	
	148 год	44
Вид підсумкового контролю: Залік: 2-й, 3-й семестри Іспит: 1-й, 4-й семестр	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: Залік: 2-й, 3-й семестри Іспит: 1-й, 4-й семестр	Самостійна робота:	
	92 год.	196 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс “Сольфеджіо” є одним з найважливіших в ході підготовки музиканта-професіонала. Це практична дисципліна, яка охоплює систему інтонаційних і слухових умінь та навичок, необхідних для формування музиканта будь-якої спеціальності.

Зміст курсу спрямований на системний, методичний розвиток музичних здібностей студентів: мелодичного, тембрового, ладового, гармонічного, поліфонічного слуху, метро-ритмічного відчуття, музичної пам'яті, музично-слухових уявлень, отримання музично-слухового досвіду

Мета курсу: формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах.

Завдання курсу:

- формування у студентів навичок точного інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з аркуша (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) одноголосних та двоголосних музичних прикладів;
- розвиток внутрішнього слуху (формування навички визначати стиль та характер музичного твору без його відтворення на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову, ладо-тональні і темпові зміни, кульмінацію твору);
- домагатися осмисленого ставлення до структурної, ладо-тональної та метро-ритмічної будови музичного прикладу (привчати студентів в уяві аналізувати приклад, спираючись на теоретичні знання, розуміти мелодичний і гармонічний розвиток музичної думки, відмічати найбільш характерні інтонаційно-ритмічні та інші закономірності та особливості в прикладах з сольфеджування або слухового аналізу);
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту;
- формування навичок визначення на слух елементів музичної мови в ладу та поза ладом.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальний компетентностей (1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,16):

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблему.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність бути критичним і самокритичним.

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність працювати автономно.
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальних компетентностей (3,4,5,6,7,10,11,13)

- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Сольфеджіо» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 14	Теорія музики
ОК 7	Фортепіано та концертмейстерський клас

Викладання курсу “Сольфеджіо” здійснюється в тісному зв'язку з вивченням таких музично-теоретичних дисциплін як гармонія, поліфонія, аналіз музичних творів, історія музики.

Вивчення курсу будується на прикладах світової та української класичної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Сольфеджіо», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонстрування володіння теоретичними та практичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській /менеджерській/лекторській/ звукорежисерській практичній діяльності	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
Вміння визначати на слух гармонічні звороти і послідовності відповідно до сформованих музичною практикою та теорією навичок.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання музичного мистецтва	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сольфеджіо»:

- знання, розуміння і здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, гармонії, поліфонії;
- здатність вільно читати з аркуша одноголосні та двоголосні приклади з урахуванням метро-ритмічних складнощів;
- здатність записати по слуху мелодію в будь-якому стилі та тональності;
- здатність осмислено виконати вправи різного спрямування в певній тональності;
- здатність по пам'яті відтворити певні засоби музичної виразності;
- здатність підбирання акомпанементу до заданої мелодії на фортепіано з використанням особливостей різних видів гармонії та фактури;

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонстрування володіння теоретичними та практичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській /менеджерській/лекторській/ звукорежисерській практичній діяльності	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
Вміння визначати на слух гармонічні звороти і послідовності відповідно до сформованих музичною практикою та теорією навичок.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання музичного мистецтва	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- індивідуальне або групове опитування;
- тестові завдання;
- слуховий аналіз в ладу та поза ладом;
- гармонічний аналіз (акордові послідовності) ;
- спів з аркуша;
- спів з акомпанементом;
- письмова робота: запис одноголосного, двоголосного диктанту, створення мелодій (одноголосних, двоголосних), написання гармонічної послідовності, ланцюжків інтервалів;

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- індивідуальне або групове опитування;
- спів елементів музичної мови;
- спів з акомпанементом;
- слуховий аналіз;
- читання з аркуша;
- написання диктанту.

Форма модульного контролю:

- індивідуальне опитування;
- спів елементів музичної мови;
- спів з акомпанементом;
- слуховий аналіз;
- читання з аркуша;
- написання диктанту.

Форма підсумкового семестрового контролю:

- залік (1-й, 2-й семестр);
- екзамен (3-й семестр).

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
(модуль 1)**

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	100
5	5	5	5	5	5	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	30	100
10	5	10	5	10	5	5	5	5	5	5		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	30	100
10	10	5	10	10	10	5	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума	
T30	T32	T32	T33	T34	T35	T36	T37	T38	T39	T40	30	100
10	5	10	5	10	5	5	5	5	5	5		

**Оцінювання окремих видів навчальної роботи з
дисципліни**

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 3	
	Кількість	Макси- мальна кількість балів (сумарн а)	Кількіст ь	Макси- мальна кількість (сумарна)	Кількість	Макси- мальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Макси- мальна кількість балів (сумарн а)
Практичні (семінарські) заняття	32	70	42	70	32	70	42	70
Лабораторн і заняття (допуск, виконання та захист)								
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні								
Письмове тестування при тематичному оцінюванні								
Презентація								
Реферат								
Есе								
Модульна контрольна робота	1	30	1	30				
Разом		100		100				

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота включає різні форми роботи, які оцінюються різною кількістю балів. Написання диктанту — 10 балів, гармонічний аналіз — 5 балів, слуховий аналіз — 5 балів, спів з аркуша — 5 балів, спів інтонаційних вправ — 5 балів. Максимально можлива сумарна кількість балів — 30, що розподіляється за національною шкалою оцінювання наступним чином: 27 — 30 балів — “5” (відмінно), 20 — 26 балів — “4” (добре), 12 — 19 балів — 3 (задовільно), 0 — 11 балів — “2” (незадовільно).

Максимальна кількість балів за практичні форми роботи набирається у випадку точного виконання поставлених завдань, вільним володінням і застосуванням теоретичних положень, вірним записом мелодичного чи гармонічного диктанту. За допускання однієї-двох дрібних неточностей при виконання практичних форм роботи оцінка знижується на 1-3 бали. За допускання двох-трьох неточностей у визначенні елементів музичної мови, оцінка знижується на 4 — 6 балів. За не завжди точне, повне і правильне визначення на слух, фрагментарний запис диктанту, запис або спів з допуском суттєвих помилок оцінка знижується на 7 — 15 балів. За допускання грубих помилок у практичних завданнях, не володіння спеціальною термінологією оцінка знижується на 16 — 25 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка “*відмінно*”, 90 — 100 балів, *A* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він дає точні або майже точні відповіді на теоретичні питання; та записує письмово диктант та елементи музичної мови, створює свої оригінальні мелодії; точно інтонаційно та ритмічно відтворює інтонаційний матеріал; пише відповідні технічним вимогам письмові роботи.

Оцінка “*добре*”, 82 — 89 балів, *B* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу; записує елементи музичної мови; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; не припускається грубих помилок у інтонаційному відтворенні нотного тексту.

Оцінка “*добре*”, 74 — 81 балів, *C* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє достатній рівень знань практичного матеріалу; досить повно записує елементи музичної мови; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; допускає дві-три неточності у інтонаційних або ритмічних вправах; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “*задовільно*”, 64 — 73 бали, *D* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє задовільний рівень знань; не завжди точно відтворює інтонаційно та ритмічно музичний матеріал; не завжди повно і правильно записує музичні диктанти; вирішує завдання фрагментарно; допускає суттєві помилки у слуховому аналізі.

Оцінка “задовільно”, 60 — 63 бали, *E* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє задовільний рівень знань; не точно розкриває інтонує та ритмічно відтворює музичний матеріал; не завжди повно і правильно записує елементи слухового аналізу; вирішує завдання неповно; допускає суттєві помилки у написанні диктантів.

Оцінка “незадовільно”, 35 — 59 балів, *FX* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%; допускає грубі помилки відтворенні ритму та інтонації; не володіє спеціальною термінологією; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє незадовільний рівень знань.

Оцінка “незадовільно”, 0 — 34 бали, *F* (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він не виявляє знання музичного матеріалу; не відтворює інтонаційно або ритмічно нотний текст; не розрізняє елементи музичної мови; не може впоратися з практичним завданням по запису мелодії; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє вкрай незадовільний рівень знань.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ЛАД

Мажор натуральний, гармонічний, мінор натуральний, гармонічний, мелодичний. Перемінний лад. Засвоєння тональностей до п'яти знаків при ключі.

МЕТРОРИТМ

Складні розміри: 4/4, 6/8, 6/4; прості розміри. Синкопа. Значення синкопи в музиці. Синкопа внутрішньотактова і міжтактова. Пунктирний ритм (продовження роботи).

ІНТЕРВАЛИ

Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Продовження роботи над діатонічними інтервалами.

АКОРДИ

Зменшений тризвук в мажорі та мінорі. Збільшений тризвук в гармонічному мажорі та мінорі. Головні тризвуки ладу та їх обернення (продовження роботи).

СОЛЬФЕДЖУВАННЯ

Одноголосних прикладів у простих і складних розмірах, музичних прикладів з відхиленням; двоголосних прикладів та імітаційну поліфонію. Транспонування вивчених мелодій.

СЛУХОВИЙ АНАЛІЗ

Визначення на слух: всіх діатонічних інтервалів; мажорних і мінорних тризвуків з оберненнями; зменшені та збільшені тризвуки; у прослуханому творі визначати характер, лад, розмір, ритмічні особливості, форму.

ДИКТАНТ

Усний диктант з використанням у мелодії хроматичних ступенів. Ритмічний диктант з використанням пунктирного ритму. Запис відомої мелодії в пройдених тональностях.

ТВОРЧІ ВПРАВИ

Підбір акомпанементу до мелодії з використанням головних тризвуків ладу. Імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням витриманих звуків протилежного та паралельного руху голосів.

Змістовий модуль 1. Ритмічні складності. Ввідні септакорди. Акомпанемент.

Тема 1

Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і залігованими нотами, простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти.

Тема 2

Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.

Тема 3

Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тоніку двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до заданої мелодії. Підбір акомпанементу.

Тема 4

Сольфеджування триголосних прикладів. Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонізація одноголосної мелодії. Акомпанемент.

Змістовий модуль 2. Акордові послідовності. Спів з акомпанементом. Диктанти.

Тема 5

Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням "педальних" звуків, рухом паралельними терціями або секстами.

Тема 6

Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.

Тема 7

"Оригінальні" тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення.

Тема 8

Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.

Тема 9

УП7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі.

Тема 10

Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-х голосного хору.
Хроматизм в одноголоссі. Диктанти.

МОДУЛЬ 2

ЛАД

Мажор натуральний, гармонічний, мінор натуральний, гармонічний, мелодичний (продовження роботи). Паралельні, однойменні, енгармонічно рівні тональності, засвоєння тональностей до 6 знаків при ключі.

СОЛЬФЕДЖУВАННЯ

Вивчення напам'ять і спів з аркуша прикладів із народного, класичного репертуару у простих і складних розмірах. Музичні приклади з відхиленнями і модуляцією в тональності діатонічної спорідненості. Транспонування мелодій. Двоголосні приклади з елементами імітаційної поліфонії. Триголосні приклади гомофонно-гармонічного типу. Народні пісні з елементами триголосся.

СЛУХОВИЙ АНАЛІЗ

Визначати на слух: характерні інтервали і тритони в мажорі і мінорі; зм. 5_3 , зм. 5_3 в ладу та від звуків; Д7 та його обернення з розв'язанням; акордові послідовності (3-4 акорди); визначати у прослуханому творі характер, лад, розмір, ритмічні особливості, форму (однотональний і модулюючий період, проста, двочастинна і тричастинна форма).

ДИКТАНТ

Одноголосний : усний, ритмічний, запис мелодій з використанням синкоп і тріолей.

МЕТРОРИТМ

Складні розміри: 4/4, 6/8, 6/4, 9/8. прості розміри. Синкопа внутрішньотактова і міжтактова; пунктирний ритм. Тріоли.

ІНТЕРВАЛИ

Характерні інтервали і тритони в гармонічному мажорі та гармонічному мінорі.

АКОРДИ

Зменшений тризвук в мажорі та мінорі. Збільшений тризвук в мажорі та мінорі, Домінантсептакорд та його обернення. Ввідні септакорди: малий і зменшений в основному виді.

ТВОРЧІ ВПРАВИ

Створення одноголосних мелодій з використанням синкоп і тріолей. Створення мелодій у стилі народних пісень.

Змістовий модуль 3. Спів з акомпанементом. Відхилення і модуляція в споріднені тональності.

Тема 11

Складні розміри 9/8 і 12/8 та перемінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одно і дворядкових).

Тема 12

Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в споріднені тональності.

Тема 13

Спів романсів, дуетів з супроводом, фактурний акомпанемент. Чотириголосний диктант - запис за цифровкою. Лади народної музики та пентатоніки.

Тема 14

Спів пісень і романсів з акомпанементом за цифровкою. Розшифровка літерного запису акордів. Творчі завдання: написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)

Тема 15

Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.

Змістовий модуль 4. Ансамблевий спів. Визначення на слух. Творчі вправи.

Тема 16

Фуговані форми в сольфеджуванні 2-х і 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух акордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.

Тема 17

Ансамблевий спів дуетів і тріо. Триголосні вправи гомофонно-гармонічного складу.

Тема 18

Робота з камертоном. Запис тембровим диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосного складу, ритмічні труднощі.

Тема 19

Інтонційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями. Визначення на слух

складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.

Тема 20

Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст.

Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні анотації до прикладів.

Тема 21

Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.

МОДУЛЬ 3

ЛАД

Діатонічні семиступеневі лади: лідійський, міксолідійський, дорійський, фрігійський. Мажорні і мінорні лади до 7 знаків при ключі.

МЕТРОРИТМ

Складні розміри: 9/8, 12/8, 6/8, 6/4, 4/4, прості розміри. Різні ритмічні рисунки. Продовження роботи над засвоєнням сиклоп і тріолей.

СОЛЬФЕДЖУВАННЯ

Сольфеджування одноголосних прикладів у діатонічних семиступеневих ладах; двоголосся на імітаційну поліфонію; триголосся гомофонно-гармонічного складу. Транспонування мелодій.

СЛУХОВИЙ АНАЛІЗ

Вивчення на слух: звукорядів діатонічних семиступеневих народних ладів; характерних інтервалів та тритонів; ввідних септакордів; домінантсептакордів та його обернень; акордових послідовностей (3-4 акорди); у прослуханому творі визначити лад, розмір, характер, фактуру, жанр, ритмічні особливості, форму.

ІНТЕРВАЛИ

Характерні інтервали в гармонічному мажорі і мінорі, тритони в мажорі і мінорі (продовження роботи).

АКОРДИ

Домінантсептакорд та його обернення. Ввідні септакорди: малий і зменшений в основному вигляді.

ДИКТАНТ

Запис однотональних діатонічних мелодій (включаючи мелодії у народних ладах).

ТВОРЧІ ВПРАВИ

Імпровізація мелодії на фоні наданого гармонічного супроводу. Створення і імпровізація імітації.

Змістовий модуль 5. Тональності з 7-ма знаками при ключі.

Тема 22

Написання і спів акордових послідовностей одноголосних мелодій на заданий розмір 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз, тональності з сьома знаками при ключі, написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.

Тема 23

Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім слухом. "Оригінальні" тональності 6 -7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.

Тема 24

Канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.

Змістовий модуль 6. Лади народної музики. Імпровізації. Мелодичний диктант.

Тема 25

Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П₇ та його обернення з розв'язанням двома варіантами.

Тема 26

Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного хору "a cappella"

Тема 27

Хроматизм в одноголоссі. Акордові послідовності - спів по вертикалі і горизонталі. Імпровізація верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів.

Тема 28

Закріплення попередніх знань по темі "Лади народної музики та пентатоніки".

Тема 29

Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз.
Диктант.

МОДУЛЬ 4

ЛАД

Пентатоніка мажорного і мінорного виду. Діатонічні семиступеневі лади: лідійський, міксолідійський, дорійський, фригійський.

МЕТРОРИТМ

Змішані розміри: 5/4(2+3), 5/4(3+2). Перемінні розміри. Використання різних видів синкоп, тріолей, пунктирного ритму, відтворення двострічної ритмічної партитури; ритмічна сольмізація одноголосся та двоголосся.

ІНТЕРВАЛИ

Продовження роботи над усіма вивченими інтервалами.

АКОРДИ

II7 в основному виді. D7 та його обернення, ввідні септакорди в основному виді.

СОЛЬФЕДЖУВАННЯ

Сольфеджування одноголосних, двоголосних, триголосних прикладів у вивчених ладах, а також з відхиленням в тональності першого ступеня спорідненості.

СЛУХОВИЙ АНАЛІЗ

Визначення на слух: звукорядів діатонічних ладів (п'яти та семиступеневих), характерних інтервалів та тритонів; ввідних септакордів, II7 та його обернень. Визначення характеру, ладу, розміру, ритмічних особливостей, жанру, форми у прослуханому творі.

ДИКТАНТ

Одноголосний з використанням інтонацій вивчених інтервалів та акордів, елементами хроматизму.

ТВОРЧІ ВПРАВИ

Створення розвинутих підголосків до мелодій народних пісень з використанням протилежного руху голосів і терцевої "втори" (рух паралельних голосів в терцію). Створення мелодій в формі періоду (або речення) з застосуванням інтонацій народних пісень.

Змістовий модуль 7. Двоголосся. Акорди від звука.

Тема 30

Спів канонів в двоголоссі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.

Тема 31

Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням від звука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.

Тема 32

Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3-х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.

Тема 33

Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голоссі.

Тема 34

D₇, V11₇ II₇ та їх обернення з розв'язанням двома способами в тоніку. послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.

Змістовий модуль 8. Хроматизм, відхилення. Хроматичні інтервали.

Тема 35

Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонавання канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Само диктант.

Тема 36

Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.

Тема 37

Семиступеневі лади народної музики. Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз.

Тема 38

творчі завдання: написання мелодій в стилі українських народних пісень двох і трьохголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.

Тема 39

Відхилення і модуляція в тональності I ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці.

Тема 40

Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.

6.2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 240					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
	240		148			92
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1. Ритмічні складності. Ввідні септакорди. Акомпанемент.						
Тема 1 Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і залігованими нотами. Простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти.	6		4			2
Тема 2 Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.	8		4			4
Тема 3 Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тоніку двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до заданої мелодії. Підбір акомпанементу.	8		4			4
Тема 4 Сольфеджування триголосних прикладів. Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонізація одноголосної	10		6			4

мелодії. Акомпанемент					
	32		18		14
Разом за змістовим модулем 1					
Змістовий модуль 2. Акордові послідовності. Спів з акомпанементом. Диктанти.					
Тема 5 Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням "педальних" звуків, рухом паралельними терціями або секстами.	6		2		4
Тема 6 Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.	4		2		2
Тема 7 «Оригінальні» тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення.	6		2		4
Тема 8 Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.	6		2		4
Тема 9 УП7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі.	6		2		4
Тема 10 Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-х голосного хору. Хроматизм в одноголоссі. Диктанти.	4		2		2
Модульна контрольна робота	2		2		
Разом за змістовим модулем 2	34		14		20
Усього годин за модулем 1	66		32		34

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 3.

Спів з акомпанементом. Відхилення і модуляція в споріднені тональності

Тема 11 Складні розміри 9/8 і 12/8 та перемінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одно і дворядкових).	6		2			4
Тема 12 Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в споріднені тональності.	8		4			4
Тема 13 Спів романсів, дуетів з супроводом, фактурний акомпанемент. Чотириголосний диктант - запис за цифровою. Лади народної музики та пентатоніки.	6		4			2
Тема 14 Спів пісень і романсів з акомпанементом за цифровою. Розшифровка літерного запису акордів. Творчі завдання: Написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)	6		4			2
Тема 15 Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.	4		2			2
Разом за змістовим модулем 3	30		18			12

Змістовий модуль 4. Ансамблевий спів. Визначення на слух. Творчі вправи.

Тема 16 Фуговані форми в сольфеджуванні 2- х і 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух акордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.	6		4			2
Тема 17 Ансамблевий спів дуетів і тріо. Триголосні вправи гомофонно- гармонічного складу.	6		4			2
Тема 18 Робота з камертоном. Запис тембрових диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосочного складу, ритмічні труднощі.	6		4			2
Тема 19 Інтонаційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями. Визначення на слух складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.	8		4			4
Тема 20 Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст. Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні анотації до прикладів.	6		4			2
Тема 21 Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення вивченого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз.	4		2			2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 4	38		24			14
Усього годин За модулем 2	68		42			26

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 5. Тональності з 7-ма знаками при ключі.

<p>Тема 22 Написання і спів акордових послідовностей, одноголосних мелодій на заданий розмір. 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз. Тональності з сьома знаками при ключі. Написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.</p>	10		6			4
<p>Тема 23 Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і Двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім слухом. "Оригінальні" тональності 6 -7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.</p>	10		6			4
<p>Тема 24 Канонічне 2-х голосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.</p>	4		2			2
<p>Разом за змістовим модулем 5</p>	24		14			10

Змістовий модуль 6.

Лади народної музики. Імпровізації. Мелодичний диктант.

Тема 25 Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П'ять та його обернення з розв'язанням двома варіантами.	8		6			2
Тема 26 Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного хору "a cappella"	2		2			
Тема 27 Хроматизм в одноголосі. Акордові послідовності - спів по вертикалі та горизонталі. Імпровізація верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів.	6		4			2
Тема 28 Закріплення попередніх знань по темі "Лади народної музики та пентатоніки".	2		2			
Тема 29 Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.	2		2			
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 6	22		18			4
Усього годин Модулем 3	46		32			14
МОДУЛЬ 4						
Змістовий модуль 7. Двоголосся. Акорди від звука.						
Тема 30 Спів канонів в двоголосі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.	6		4			2

Тема 31 Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням від звука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.	6		4			2
Тема 32 Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3-х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.	6		4			2
Тема 33 Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голосі.	4		4			
Тема 34 D ₇ , VІІ ₇ II ₇ та їх обернення з розв'язанням двома способами в тоніку. послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.	6		4			2
Разом за змістовим модулем 7	28		20			8
<u>Змістовий модуль 8. Хроматизм, відхилення. Хроматичні інтервали.</u>						
Тема 35 Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонування канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Само диктант.	6		4			2
Тема 36 Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.	2		2			
Тема 37 Семиступеневі лади народної музики. Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз.	6		4			2
Тема 38 Творчі завдання: написання мелодій в	6		4			2

стилі українських народних пісень двох і трьохголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.					
Тема 39 Відхилення і модуляція в тональності I ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці.	6		4		2
Тема 40 Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.	4		2		2
Модульна контрольна робота	2		2		
Разом за змістовим модулем 8	32		22		10
Усього за модулем 4	60		42		18
ВСЬОГО	240		148		92

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1 Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і залікованими нотами. Простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти.	4	
2	Тема 2 Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.	4	2
3	Тема 3 Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тоніку двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до заданої мелодії. Підбір акомпанементу.	4	
4	Тема 4 Сольфеджування триголосних прикладів. Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури.	6	2

	Гармонізація одноголосної мелодії. Акомпанемент		
5	Тема 5 Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням "педальних" звуків, рухом паралельними терціями або секстами.	4	
6	Тема 6 Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.	2	2
7	Тема 7 "Оригінальні" тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення.	2	
8	Тема 8 Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.	2	2
9	Тема 9 УП7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі.	2	
10	Тема 10 Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-х голосного хору. Хроматизм в одноголоссі. Диктанти.	2	2
11	Тема 11 Складні розміри 9/8 і 12/8 та перемінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одно і дворядкових).	2	
12	Тема 12 Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в споріднені тональності.	4	2
13	Тема 13 Спів романсів, дуетів 3 супроводом, фактурний	4	

	акомпанемент. Чотириголосний диктант - запис за цифровою. Лади народної музики та пентатоніки.		
14	Тема 14 Спів пісень і романсів з акомпанементом за цифровою. Розшифровка літерного запису акордів. Творчі завдання: Написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)	4	2
15	Тема 15 Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.	4	
16	Тема 16 Фуговані форми в сольфеджуванні 2- х і 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух 2акордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.	4	2
17	Тема 17 Ансамблевий спів дуетів і тріо. Триголосні вправи гомофонно- гармонічного складу.	4	2
18	Тема 18 Робота з камертоном. Запис тембрових диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосочного складу, ритмічні труднощі.	4	
19	Тема 19 Інтонаційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями. Визначення на слух складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.	4	2
20	Тема 20 Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст. Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні анотації до прикладів.	4	

21	Тема 21 Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення вивченого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз.	4	2
22	Тема 22 Написання і спів акордових послідовностей, одноголосних мелодій на заданий розмір. 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз. Тональності з сьома знаками при ключі. Написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.	6	
23	Тема 23 Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і Двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім слухом. "Оригінальні" тональності 6 -7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.	6	2
24	Тема 24 Канонічне 2-х голосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.	2	
25	Тема 25 Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П7 та його обернення 3 розв'язанням двома варіантами.	6	2
26	Тема 26 Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного хору "a cappella"	4	
27	Тема 27 Хроматизм в одноголоссі. Акордові послідовності - спів по вертикалі та горизонталі. Імпровізація верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних	4	2

	зворотів.		
28	Тема 28 Закріплення попередніх знань по темі "Лади народної музики та пентатоніки".	2	
29	Тема 29 Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.	2	
30	Тема 30 Спів канонів в двоголоссі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.	4	
31	Тема 31 Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням від звука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.	4	4
32	Тема 32 Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3-х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.	4	2
33	Тема 33 Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голоссі.	4	
34	Тема 34 D ₇ , V ₁₁ 7 II ₇ та їх обернення з розв'язанням двома способами в тоніку. послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.	4	2
35	Тема 35 Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонування канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Само диктант.	4	2
36	Тема 36 Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.	2	

37	Тема 37 Семиступеневі лади народної музики. Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз.	4	2
38	Тема 38 Творчі завдання: написання мелодій в стилі українських народних пісень двох і трьохголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.	4	
39	Тема 39 Відхилення і модуляція в тональності I ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці.	4	2
40	Тема 40 Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.	4	2
Разом		148	44

6.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1 Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і залікованими нотами. Простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти.	2	4
2	Тема 2 Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.	4	8
3	Тема 3 Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тоніку двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до заданої мелодії. Підбір акомпанементу.	4	8
4	Тема 4 Сольфеджування триголосних прикладів. Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух	4	8

	форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонізація одноголосної мелодії. Акомпанемент		
5	Тема 5 Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням "педальних" звуків, рухом паралельними терціями або секстами.	4	8
6	Тема 6 Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.	2	4
7	Тема 7 "Оригінальні" тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення.	4	8
8	Тема 8 Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.	4	8
9	Тема 9 УІІ7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі.	4	8
10	Тема 10 Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-х голосного хору. Хроматизм в одноголоссі. Диктанти.	2	4
11	Тема 11 Складні розміри 9/8 і 12/8 та перемінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одно і дворядкових).	4	8
12	Тема 12 Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в споріднені тональності.	4	8

13	Тема 13 Спів романсів, дуетів з супроводом, фактурний акомпанемент. Чотириголосний диктант - запис за цифровкою. Лади народної музики та пентатоніки.	2	4
14	Тема 14 Спів пісень і романсів з акомпанементом за цифровкою. Розшифровка літерного запису акордів. Творчі завдання: Написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)	2	4
15	Тема 15 Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.		
16	Тема 16 Фуговані форми в сольфеджуванні 2- х і 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух Закордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.	2	4
17	Тема 17 Ансамблевий спів дуетів і тріо. Триголосні вправи гомофонно- гармонічного складу.	2	4
18	Тема 18 Робота з камертоном. Запис тембрових диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосочного складу, ритмічні труднощі.	2	4
19	Тема 19 Інтонаційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями. Визначення на слух складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.	4	8
20	Тема 20 Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст. Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні	2	4

	анотації до прикладів.		
21	Тема 21 Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення вивченого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз.	2	4
22	Тема 22 Написання і спів акордових послідовностей, одноголосних мелодій на заданий розмір. 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз. Тональності з сьома знаками при ключі. Написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.	4	8
23	Тема 23 Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і Двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім слухом. "Оригінальні" тональності 6 -7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.	4	8
24	Тема 24 Канонічне 2-х голосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.	2	4
25	Тема 25 Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П7 та його обернення 3 розв'язанням двома варіантами.	2	4
26	Тема 26 Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного хору "a cappella"		2
27	Тема 27 Хроматизм в одноголоссі. Акордові послідовності - спів по вертикалі та горизонталі. Імпровізація	2	4

	верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів.		
28	Тема 28 Закріплення попередніх знань по темі "Лади народної музики та пентатоніки".		
29	Тема 29 Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.		
30	Тема 30 Спів канонів в двоголосі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.	2	4
31	Тема 31 Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням від звука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.	2	4
32	Тема 32 Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3-х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.		4
33	Тема 33 Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голосі.	2	4
34	Тема 34 D ₇ , VІІ ₇ II ₇ та їх обернення з розв'язанням двома способами в тоніку. послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.	2	4
35	Тема 35 Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонування канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Само диктант.		4
36	Тема 36 Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.	2	4

37	Тема 37 Семиступеневі лади народної музики. Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз.	2	4
38	Тема 38 Творчі завдання: написання мелодій в стилі українських народних пісень двох і трьохголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.	2	4
39	Тема 39 Відхилення і модуляція в тональності I ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці.	2	4
40	Тема 40 Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.	2	6
	УСЬОГО	92	196

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: аудіо-система для відтворення музичних записів тембрових диктантів.

Обладнання: фортепіано, парти, стільці, шафа для навчальних матеріалів, крейда, губка.

Вивчення навчальної дисциплін передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Алексеев Б. Гармоническое сольфеджио. – М., 1975.
2. Васильева К., Гиндина М., Фрейдлинг Г., Двухголосное сольфеджио. «Музыка» Ленинградское отд., 1980.
3. Драгомиров П. Сольфеджио. М., 1967.
4. Зебряк Т. Играем на уроках сольфеджио. М., 1986.
5. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио. Часть 1, одноголосие. М., 1962.
6. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио. Часть 2, двухголосие. М., 1973.
7. Калугина М., Халабузарь П. Воспитание творческих навыков на уроках сольфеджио. Методическое пособие для ДМШ. М., 1987.
8. Ладухин Н.М. Одноголосное сольфеджио. М., 1988.
9. Лицвенко И.Г. Курс многоголосного сольфеджио. Выпуск 1. М., 1971.
10. Островский А.Л., Соловьев С.Н., Шокин В.П. Сольфеджио. М., 1964.
11. Писаревський А. Сольфеджіо. Київ, 1963.

Додаткова література:

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо (6-7кл.). К.: Мелосвіт, 2006.
2. Вахромеева Т.Н. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. М., 2004.
3. «Музыкальная энциклопедия» М., 1979
4. Рубец А. Одноголосное сольфеджио. М., 1981.
5. Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки. Киев, «Музична Україна», 1987.
6. Способин И. Сольфеджио – двухголосие и трехголосие. М., 1977.
7. Способин И. Элементарная теория музыки. М., 1985
8. Струве Г. Хоровое сольфеджио. М., 1979.
9. Ходоровська І.М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/мультимедійний посібник. К., 2014.
10. Юсфин А. Сольфеджио на материале советской музыки. Л.-М., 1975.

Збірки музичних диктантів:

1. Агажанов А. Двухголосные диктанты. М., 1962.
2. Блинський Є., Олендарьов В. Музичний диктант. Київ, «Музична Україна», 1976.
3. Алексеев Б., Блюм Д. Систематический курс музыкального диктанта. Изд. 2-е, М., 1976.
4. Ладухин Н. Тысяча примеров музыкального диктанта. М., 1964.
5. Музыкальные диктанты для ДМШ, изд. 2-е. Сост. Ж.Металлиди и А.Перцовская. Ленинград, «Музыка», 1982.

6. Островский А.Л., Павлюченко С.А. Шокин В.П. Музыкальный диктант. Пособие для музыкальных школ, училищ и консерваторий. Вып. 1-й, одноголосие. М.-Л., 1941.
7. Островский А.Л., Павлюченко С.А., Шокин В.П. Музыкальный диктант. Вып. 2-й, двухголосие, многоголосие и аккордовое движение. М.-Л., 1948.
8. Писаревський А. Музичний диктант. Посібник для музичних шкіл і музичних училищ. Київ, 1959.
9. Фрейдлинг Г. Двухголосные диктанты. М., 1962.
10. Фридкин Г. Музыкальные диктанты. М., 1965. __

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

